

ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

The results of the development of the curriculum in additional subjects of
the Social Studies Curriculum Development subject,
Bachelor of Education Program, Social Studies major
Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University

พรทิพย์ อ้นเกษม¹, อังคณา กุลนพาดล², ประภาพร ชนะจันะศักดิ์³, ธารทิพย์ ขุนทอง⁴, ทิพย์วิมล วงแก้วหิรัญ⁵
Porntip Onkasem¹, Aungkana Koolnapadol² Prapaporn Chanajeenasak³
Thanthip Kunthong⁴ and Thipwimol Wangkaewhiran⁵

^{1,2,3,4,5} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University
email: promnaruktip@gmail.com

Received: August 14, 2023.; Revised: November 15, 2023.; Accepted: November 28, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ESC02 การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 ฉบับ โดยหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกฉบับได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง .80-1.00 และหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาคได้ค่าเท่ากับ .80 - .85 สถิติที่ใช้คือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากการศึกษาพบว่า ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ได้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา เนื้อหา กิจกรรม

การเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และแผนระยะยาว และผลการประเมินความเหมาะสมหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา พบว่า

- 1) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การพัฒนาทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.59)
- 2) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สร้างสรรค์ทรัพยากรท้องถิ่นสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65)
- 3) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง STOP BULLYING โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.59)
- 4) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สืบสานประเพณีข้าวหลามดีหัวสำโรงโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.65)
- 5) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง มารยาทไทยหัวใจสามัคคี โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.63)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the results of the development of additional courses in the Social Studies Curriculum Development subject, Bachelor of Education Program, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University. The sample group was 27 third-year social studies students, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University enrolled in the ESC02 Social Studies Curriculum Development subject in semester 1, academic year 2022, which was selected from simple random sampling. The research tool was the appropriateness assessment form for the additional course curriculum outlines, 5 courses. The quality of precision was determined using the Index of Conformity (IOC) for all reports, which was between .80-1.00, and finding the alpha coefficient of Cronbach, the reliability of the whole paper is .80 - .85. The statistics used were descriptive statistics, mean and standard deviation, and content analysis. The results of the research revealed the results of the development of additional courses were developed for 5 additional courses, which components of the curriculum were principles and reasons, course aims, course description, learning outcomes, course structure, content, learning activities, media and learning resources, assessment of learning, and long-term plans. The quality assessment results for the additional courses developed in 5 curriculums by assessing the suitability of the curriculum found that

- 1) Additional courses on career development in the 21st century were generally appropriate at a high level ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.59).

2) Additional courses on creating local resources into new products in the community overall, were appropriate at the highest level ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.65).

3) Additional courses on STOP BULLYING were appropriate at a high level ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.59)

4) Additional courses on the continuation of the Khao-Lamdi-Huasamrong tradition were generally appropriate at the highest level ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.65)

5) Additional courses on Thai manners, Huajai Demonstration overall, were a high level of appropriateness ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.63)

Keywords: curriculum development, additional courses

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน จะต้องเป็นการศึกษาที่พัฒนากำลังคนให้เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นการเตรียมความพร้อมของคนไทยในยุค Thailand 4.0 ดังที่ พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และ เพียว ยินดีสุข (2561, หน้า 4) ได้เสนอไว้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนากำลังคน พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศ มีนโยบายของการพัฒนาสังคมในอดีต ตั้งแต่สังคมเน้นทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นสังคมแห่งความรู้ จนถึงปัจจุบัน สังคมไทยมีนโยบายของการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความมั่นคง พอเพียง มั่งคั่ง ยั่งยืน เรียกว่า Thailand 4.0 เป็นยุคของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม และสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 16) ได้เสนอไว้ว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งทักษะที่สำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกัน ได้แก่ ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) แนวคิดอีกประการหนึ่งที่สำคัญในการจัดการศึกษา คือการสร้างสมรรถนะ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางบริบทของสังคมและโลก ดังนั้นจึงต้องพัฒนาคนไทยให้มีสมรรถนะ เพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดังที่ พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และ เพียว ยินดีสุข (2564, หน้า 4) ได้เสนอไว้ว่า เหตุผลที่คนไทยต้องมีสมรรถนะ เนื่องจากเป้าหมายการพัฒนาคนไทย ให้เป็นผู้มีสมรรถนะ เพื่อให้เป็นผู้มีขีดความสามารถ มีศักยภาพ ความเชี่ยวชาญในการจัดการชีวิตแห่งตน ให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ได้ผลงาน ได้นวัตกรรม ในการประกอบสัมมาอาชีพ อยู่แบบอยู่ดี มีสุข (Wellbeing) ในสังคม 4.0 หรือยุคสังคมเปลี่ยนแปลง และได้นำเสนอสภาพปัจจุบันของเด็กไทยและคนไทย

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ต้องคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 ที่เน้นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand) ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (คุณลักษณะของคนไทย 4.0) ในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ 1) มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัว ยืดหยุ่น

สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลง ในโลกดิจิทัลและโลกอนาคตได้ มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีปัญญารู้คิด สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการสร้างงาน/สัมมาอาชีพ ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม 2) สามารถร่วมแก้ปัญหาสังคม การบูรณาการข้ามศาสตร์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเพิ่มโอกาสและมูลค่าแก่ตนเอง สังคมและประเทศ และ 3) กล่าวต่อต้านการกระทำ ในสิ่งที่ผิด ให้คุณค่ากับความรู้ความสามารถ เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ร่วมมือสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเองและสังคมที่ยั่งยืน ขจัดความขัดแย้ง และสร้างสันติสุข ทั้งในสังคมไทยและประชาคมโลก (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, หน้า 5-6) จากแนวคิดดังกล่าว การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างนวัตกรรม และทักษะความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม สะท้อนไปสู่การสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมในสถานการณ์ใหม่หรือซับซ้อนไปจากเดิม

การพัฒนาสมรรถนะการสร้างหลักสูตรครู จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา ดังที่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียวร์ ยินดีสุข (2561, หน้า 9-13) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการขับเคลื่อนและการจัดการศึกษาในยุค 4.0 โดยการพัฒนาคอนสตรัคชันนวัตกรรม สถานศึกษาต้องสร้างหลักสูตรโรงเรียนตามกรอบหลักสูตรชาติเน้นมาตรฐานการเรียนรู้เป็นการสร้างให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนต้องจัดการเรียนรู้เน้นเด็กเป็นสำคัญ เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง Active Learning บทบาทครู ได้แก่ ผู้สอน ผู้อำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้ฝึก และเป็นพี่เลี้ยง และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูใช้กระบวนการชี้แนะแบบพี่เลี้ยงผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการพัฒนาหลักสูตรหรือการสร้างหลักสูตรของครู 4.0 มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรู้และเข้าใจเรื่องราวของการพัฒนาการสร้างหลักสูตร รวมทั้งสามารถพัฒนาหลักสูตรในแต่ละระดับด้วยตนเอง และทำงานเป็นทีมภายในสถานศึกษาเดียวกันและข้ามสถานศึกษาในลักษณะเครือข่าย การจัดการศึกษาที่ผ่านมาก่อนยุค 4.0 ครูมีบทบาทน้อยมากในการทำ-สร้าง-พัฒนาหลักสูตร และผลการนำหลักสูตรไปใช้พบว่า ยังไม่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนในแต่ละชุมชน สังคม จังหวัด และภาค

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ESC302 การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา เป็นรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (หลักสูตร 4 ปี) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยจุดมุ่งหมายของรายวิชาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของรายวิชาในครั้งนี้ จึงจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาด้วย และการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมต้องเป็นไปตามจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนของแต่ละสถานศึกษา และคำนึงถึงบริบทของการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันด้วย และจากความสำคัญของนโยบายการศึกษาและแนวคิดในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรของครู จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ผู้วิจัยในฐานะผู้สอน จึงจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาสร้างหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ในการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้แนวคิดของทาบ (Taba, 1962, pp. 456-458) 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Diagnosis of needs) 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (formulation of objectives) 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of content) 4) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ (organization of content) 5) การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experiences) 6) การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ (organization of learning experiences) และ 7) กำหนด

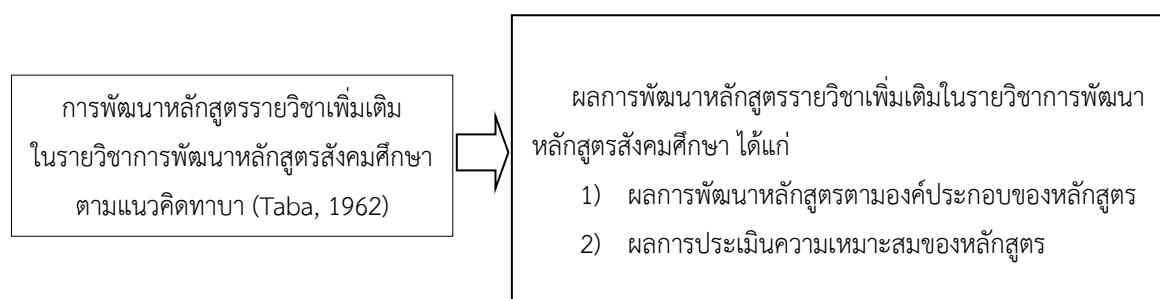
วิธีวัดและประเมินผล (determination of what to evaluate) นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมด้านหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เพื่อประโยชน์ในการนำผลจากการศึกษาไปใช้ในปรับปรุงหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ESC02 การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษาที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดทาบ (Taba, 1962) จำนวน 5 รายวิชา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา จำนวน 5 รายวิชา ได้แก่ 1) ผลการพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบของหลักสูตร และ 2) ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 - 31 ตุลาคม 2565
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ตามแนวคิด

ทาบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา จำนวน 5 รายวิชา รวม 5 ฉบับ ดังนี้

1. แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การพัฒนาทักษะอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 140 ข้อ
2. แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สร้างสรรค์ทรัพยากรท้องถิ่นสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน จำนวน 158 ข้อ
3. แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง STOP BULLYING จำนวน 122 ข้อ
4. แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สืบสานประเพณี ข้าวหลามดีหัวสำโรง จำนวน 140 ข้อ
5. แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง มารยาทไทย หัวใจสาธิต จำนวน 122 ข้อ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา จำนวน 5 รายวิชา ที่พัฒนาขึ้นโดยนักศึกษาศาขวิชสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ESC02 การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 27 คน ตามแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba) 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Diagnosis of needs) 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (formulation of objectives) 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of content) 4) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ (organization of content) 5) การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experiences) 6) การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ (organization of learning experiences) และ 7) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล (determination of what to evaluate) โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และแผนระยะยาว และนำมากำหนดเป็นข้อคำถามเพื่อศึกษาผลประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา
2. ดำเนินการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา รวม 5 ฉบับ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามน้ำหนักคำตอบให้คะแนน เป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นประเด็นปลายเปิดในการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามองค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยนำแบบประเมินที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน โดยตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงก์กับประเด็นคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) (สุวิมล ติรภานันท์, 2549, หน้า 137-140) จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80-1.00 และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970, pp. 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .80 - .85

4. ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ทั้ง 5 ฉบับ ไปใช้ในการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือราชการจากคณบดี คณะครุศาสตร์ถึงผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา ที่พัฒนาขึ้นโดยนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ESC02 การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 27 คน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 ฉบับ ที่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมจำนวน 5 หลักสูตร โดยนำข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มาบันทึกคะแนนและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จากการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2559, หน้า 214) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากประเด็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรเพิ่มเติมโดยภาพรวมตามองค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 27 คน ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา พบว่า ผลการพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบของหลักสูตร จำนวน 5 รายวิชา ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และแผนระยะยาว และผลประเมินการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา ดังตารางที่ 1-7

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่องการพัฒนาทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม (รายด้าน)	คะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญ (คะแนนเต็ม 5)			ค่าเฉลี่ย n = 3 คน		แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\bar{X}$	SD	
1	หลักการและเหตุผล (n=5 ข้อ)	4.20	5.00	4.20	4.47	0.52	มาก
2	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (n=3 ข้อ)	4.00	5.00	4.00	4.33	0.71	มาก
3	คำอธิบายรายวิชา (n=6 ข้อ)	3.33	5.00	3.33	3.89	0.90	มาก
4	ผลการเรียนรู้ (n=3 ข้อ)	4.00	5.00	4.00	4.33	0.60	มาก
5	โครงสร้างรายวิชา (n=6 ข้อ)	4.00	4.67	4.00	4.22	0.65	มาก
6	เนื้อหา (n=7 ข้อ)	3.71	5.00	3.71	4.14	0.73	มาก
7	กิจกรรมการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	4.00	5.00	4.00	4.33	0.56	มาก
8	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	4.00	4.00	4.00	4.00	0.00	มาก
9	การประเมินผลการเรียนรู้ (n=10 ข้อ)	3.90	4.80	3.90	4.20	0.55	มาก
10	แผนระยะยาว (n=96 ข้อ)	4.01	4.73	4.01	4.25	0.55	มาก
รวมเฉลี่ย					4.22	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า โดยภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.59)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สร้างสรรค์ทรัพยากรท้องถิ่น สู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าเกวียน (สัณยทศ)

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม (รายด้าน)	คะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญ (คะแนนเต็ม 5)			ค่าเฉลี่ย n = 3 คน		แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\bar{X}$	SD	
1.	หลักการและเหตุผล (n=5 ข้อ)	4.60	3.20	4.80	4.20	0.86	มาก
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (n=3 ข้อ)	5.00	4.00	5.00	4.67	0.50	มากที่สุด
3.	คำอธิบายรายวิชา (n=6 ข้อ)	4.50	4.00	5.00	4.50	0.51	มากที่สุด
4.	ผลการเรียนรู้ (n=3 ข้อ)	5.00	4.00	5.00	4.67	0.50	มากที่สุด
5.	โครงสร้างรายวิชา (n=7 ข้อ)	5.00	4.00	5.00	4.67	0.48	มากที่สุด
6.	เนื้อหา (n=8 ข้อ)	5.00	3.88	5.00	4.63	0.58	มากที่สุด
7.	กิจกรรมการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	5.00	4.00	5.00	4.67	0.52	มากที่สุด
8.	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	5.00	3.00	5.00	4.33	1.03	มาก
9.	การประเมินผลการเรียนรู้ (n=10 ข้อ)	5.00	3.00	5.00	4.33	0.96	มาก
10.	แผนระยะยาว (n=112 ข้อ)	5.00	3.79	4.99	4.60	0.63	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.53	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า โดยภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง STOP BULLYING สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพรตพิทยพยัต

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม (รายด้าน)	คะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญ (คะแนนเต็ม 5)			ค่าเฉลี่ย n = 3 คน		แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\bar{X}$	SD	
1.	หลักการและเหตุผล (n=5 ข้อ)	4.00	4.40	5.00	4.47	0.52	มาก
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (n=3 ข้อ)	4.00	4.33	4.67	4.33	0.50	มาก
3.	คำอธิบายรายวิชา (n=6 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.50	0.49	มากที่สุด
4.	ผลการเรียนรู้ (n=3 ข้อ)	4.00	4.00	4.67	4.22	0.44	มาก

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม (รายด้าน)	คะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญ (คะแนนเต็ม 5)			ค่าเฉลี่ย n = 3 คน		แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\bar{X}$	SD	
5.	โครงสร้างรายวิชา (n=5 ข้อ)	4.00	3.50	5.00	4.17	0.74	มาก
6.	เนื้อหา (n=6 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.49	มาก
7.	กิจกรรมการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	4.00	3.00	5.00	4.00	0.76	มาก
8.	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.44	มาก
9.	การประเมินผลการเรียนรู้ (n=10 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.48	มาก
10.	แผนระยะยาว (n=80 ข้อ)	4.00	3.80	5.00	4.27	0.59	มาก
รวมเฉลี่ย					4.30	0.59	มาก

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า โดยภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.59)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สืบสานประเพณี ข้าวหลามดีหัวสำโรง สำหรับนักเรียนชั้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวสำโรง (ศรีราษฎร์บำรุง)

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม (รายด้าน)	คะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญ (คะแนนเต็ม 5)			ค่าเฉลี่ย n = 3 คน		แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\bar{X}$	SD	
1.	หลักการและเหตุผล (n=5 ข้อ)	4.00	3.00	5.00	4.00	0.85	มาก
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (n=3 ข้อ)	4.00	3.00	5.00	4.11	0.78	มาก
3.	คำอธิบายรายวิชา (n=6 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.49	มาก
4.	ผลการเรียนรู้ (n=3 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.50	มาก
5.	โครงสร้างรายวิชา (n=6 ข้อ)	5.00	4.00	5.00	4.67	0.49	มากที่สุด
6.	เนื้อหา (n=7 ข้อ)	5.00	4.14	5.00	4.72	0.46	มากที่สุด
7.	กิจกรรมการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	5.00	4.00	5.00	4.67	0.52	มากที่สุด
8.	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	5.00	4.00	5.00	4.67	0.52	มากที่สุด
9.	การประเมินผลการเรียนรู้ (n=10 ข้อ)	4.00	3.80	4.80	4.22	0.55	มากที่สุด
10.	แผนระยะยาว (n=96 ข้อ)	5.00	3.84	4.86	4.59	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.43	0.60	มาก

จากตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า โดยภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.65)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง มารยาทไทย หัวใจสาธิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม (รายด้าน)	คะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญ (คะแนนเต็ม 5)			ค่าเฉลี่ย n = 3 คน		แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\bar{X}$	SD	
1.	หลักการและเหตุผล (n=5 ข้อ)	3.60	3.20	4.80	3.87	0.83	มาก
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (n=3 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.50	มาก
3.	คำอธิบายรายวิชา (n=6 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.49	มาก
4.	ผลการเรียนรู้ (n=3 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.50	มาก
5.	โครงสร้างรายวิชา (n=5 ข้อ)	3.20	3.20	5.00	3.80	0.94	มาก
6.	เนื้อหา (n=6 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.49	มาก
7.	กิจกรรมการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	4.00	4.00	5.00	4.33	0.52	มาก
8.	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (n=2 ข้อ)	3.00	3.00	5.00	3.67	1.03	มาก
9.	การประเมินผลการเรียนรู้ (n=10 ข้อ)	4.00	4.00	4.90	4.30	0.60	มาก
10.	แผนระยะยาว (n= 80 ข้อ)	3.84	3.84	4.86	4.18	0.60	มาก
รวมเฉลี่ย					4.15	0.63	มาก

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม พบว่า โดยภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 5 รายวิชา

ที่	หลักสูตร	ค่าเฉลี่ย n = 3 คน		แปลผล	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	SD		
1.	หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การพัฒนาทักษะอาชีพใน ศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน เทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)	4.22	0.59	มาก	4
2.	หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สร้างสรรค์ทรัพยากรท้องถิ่นสู่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าเกวียน (สัณยุติก)	4.53	0.65	มากที่สุด	1

ที่	หลักสูตร	ค่าเฉลี่ย		แปลผล	ลำดับ ที่
		n = 3 คน			
		$\bar{X}$	SD		
3.	หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง STOP BULLYING สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพรตพิทยพยัต	4.30	0.59	มาก	3
4.	หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สืบสานประเพณี ข้าวหลามดี หัวสำโรง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวสำโรง (ศรีราษฎร์บำรุง)	4.43	0.60	มาก	2
5.	หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง มารยาทไทย หัวใจสาธิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	4.15	0.63	มาก	5

จากตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา พบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด เมื่อพิจารณาหลักสูตรที่มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สร้างสรรค์ทรัพยากรท้องถิ่น สู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าเกวียน (สัณยทิศ) ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65)

ตารางที่ 7 สังเคราะห์ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมโดยภาพรวมตามองค์ประกอบของหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ (n=3 คน)

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม 5 รายวิชา	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษาตามองค์ประกอบของหลักสูตร
1.	หลักการและเหตุผล	- ควรหาข้อมูลที่มีการสนับสนุนที่แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา - ควรเพิ่มข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ต้องการพัฒนาให้ครบถ้วน เช่น ความรู้เกี่ยวกับประเพณี ทรัพยากรในท้องถิ่นที่โดดเด่น การนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน - ควรเพิ่มเติมข้อมูลด้านนโยบายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี, นำสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยมาเขียนสนับสนุน
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	- ทบทวนจุดมุ่งหมายบางข้ออาจต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะผู้เรียน เช่น เห็นคุณค่าและตระหนัก
3.	คำอธิบายรายวิชา	- เพิ่มคำ/ข้อความให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม 5 รายวิชา	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการ พัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษาตามองค์ประกอบของหลักสูตร
		หลักสูตร
4.	ผลการเรียนรู้	- ปรับให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
5.	โครงสร้างรายวิชา	- ปรับการบางข้อให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้
6.	เนื้อหา	- ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
7.	กิจกรรมการเรียนรู้	- ควรระบุรายละเอียดขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน
8.	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	- อินเทอร์เน็ต ควรให้รายละเอียดให้ชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องใด - ตัดสื่อบางรายการที่ใช้สำหรับการทำงาน เช่น word
9.	การประเมินผลการเรียนรู้	- ปรับแบบประเมินให้สอดคล้องกับแผนระยะยาว - ควรเพิ่มนิยามของพฤติกรรมที่จะประเมินให้ชัดเจน เช่น คิดเป็น - ตรวจสอบแบบประเมินความรู้ บางข้อคำตอบมีความไม่ชัดเจน
10.	แผนระยะยาว	- ตรวจสอบและวางแผนให้ครบถ้วนตามโครงสร้างรายวิชา - ควรปรับวิธีการและเครื่องมือให้สอดคล้องกัน - ควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย และควรใช้สื่อที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง ร่วมกับสื่อออนไลน์ เช่น คลิปปิดิโอ หรือ ยูทูบ - ควรระบุให้ชัดเจนว่าแบบประเมินต่างๆ ใช้ประเมินในช่วงใด

จากตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมตามองค์ประกอบของหลักสูตรโดยภาพรวม พบว่า ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ทั้ง 10 องค์ประกอบ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 27 คน ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมจำนวน 5 รายวิชา พบว่า ผลการพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบของหลักสูตร จำนวน 5 รายวิชา ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และแผนระยะยาว และผลประเมินการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา และผลการประเมินคุณภาพความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า หลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สร้างสรรค์ทรัพยากรท้องถิ่น สู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน รองลงมาเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเรื่องสืบสานประเพณีข้าวหลามดีหัวสำโรง หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเรื่อง STOP BULLYING หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเรื่องการพัฒนาทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 และหลักสูตร

รายวิชาเพิ่มเติมเรื่องมารยาทไทยหัวใจสาธิต และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นทั้ง 10 องค์ประกอบ จุดเน้นในการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะอาทิ หลักการและเหตุผลควรเพิ่มข้อมูลด้านนโยบายต่าง ๆ ด้านการจัดกิจกรรมให้หลากหลาย และควรใช้สื่อที่ผู้สอนสร้างขึ้นร่วมกับสื่อออนไลน์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้นของนักศึกษา เกิดจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน รวมทั้งการสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ทั้งด้านองค์ประกอบของหลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบ (Taba, 1962) และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้น และผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรทั้ง 5 รายวิชา อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด สอดคล้องกับ จตุรฤช ไพธมย์. (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง อีสปอร์ต กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สารการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียน และผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.14) และยังสอดคล้องกับ กมลกลัย สตาร์ตัน และ สิทธิพล อาจอินทร์. (2563) ได้ศึกษาผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ๑6201 ภาษาอังกฤษเพื่อความเป็นเลิศ พบว่า องค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ บุญรอด ขาดิอานนท์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเน้นโครงการเป็นฐานรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การปลูกพืชไร้ดิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.48) และยังสอดคล้องกับ ขนิตพร ทศกร (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การจัดสวนในภาชนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชา ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.69)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมตามองค์ประกอบของหลักสูตร ทั้ง 10 องค์ประกอบ และผลประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 5 รายวิชา พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด แต่ยังมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร ทั้ง 10 องค์ประกอบที่สอดคล้องกัน จึงควรนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเพิ่มทั้ง 5 รายวิชา ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และควรใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมทั้งระบบ อาทิ แนวคิดของเซย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander & Lewis, 1981, p. 181) ประกอบด้วยที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1) เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และความครอบคลุม (goals objectives and domains)

2) การออกแบบหลักสูตร (curriculum design) 3) การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) และ 4) การประเมินผลหลักสูตร (curriculum evaluation)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ทั้ง 5 รายวิชา ที่นักศึกษาพัฒนาขึ้น ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Diagnosis of needs) จากการศึกษาความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงควรนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนแต่ละสถานศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้ และศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรต่อไป

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ได้นวัตกรรมด้านหลักสูตร จำนวน 5 รายวิชา ได้แก่ 1) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สร้างสรรค์ทรัพยากรท้องถิ่น สู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน 2) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง สืบสานประเพณีข้าวหลามดีหัวสำโรง 3) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง STOP BULLYING 4) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การพัฒนาทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 และ 5) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง มารยาทไทยหัวใจสามัคคี

เอกสารอ้างอิง

- กมลกลัย สดาร์ตน์ และ สิทธิพล อาจอินทร์. (2563). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม อ16201 ภาษาอังกฤษเพื่อความเป็นเลิศ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ใน สำราญ บุญเจริญ (บ.ก.). การวิจัยทางสุขภาพและการพัฒนาบริการเชิงพื้นที่. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 9 ประจำปี 2565 (น.60-72). วิทยาลัยนครราชสีมา.
- พิชิต ฤทธิ์เจริญ. (2559). วิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุรภูษ โพรสมนท์. (2564). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง อีสปอร์ต กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=61632233104.
- ชนิตพร ทศคร. (2560). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การจัดสวนในภาชนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ https://gsmis.snru.ac.th/ethesis/file_att1/2017120355421228105_cov.pdf
- บุญรอด ขาดอนันต์. (2561). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเน้นโครงงานเป็นฐานรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การปลูกพืชไร่นาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3566/1/RMUTT-161628.pdf>

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ เพียรวิ ยินดีสุข. (2561). **ทักษะ 7C ของครู 4.0 PLC & Log book**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ เพียรวิ ยินดีสุข. (2564). **เอกสารประกอบการอบรม เรื่อง ตัวอย่างกรณีศึกษา นวัตกรรม
การศึกษาระดับหลักสูตรรายวิชา**. ฉะเชิงเทรา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เอกสาร
อัดสำเนา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. นนทบุรี:
พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561** นนทบุรี: เซ็นจูรี 21.
สุวิมล ติรภานันท์. (2549). **การใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

Cronbach, L. J. 1970. **Essentials of psychological testing**. 3rd ed. New York.

Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). **Curriculum planning for better
teaching and learning** (4th ed.). New York: Holt, Rinehart, & Winston.

Taba, H. (1962). **Curriculum Development**. New York: Harcourt. Brace & World.